

La pime industrial el 2020 i perspectives per al 2021. Resultats sectorials

Febrer de 2021

0 Introducció

L'INFORMES PIMEC 1/2021 recollia l'evolució de la pime industrial catalana l'any precedent, el 2020, així com les perspectives per a l'any 2021, sobre la base d'un sistema d'enquestes relatives a vendes, exportació, inversió i ocupació.

En aquest número presentem aquells resultats però desagregats en tres grups d'activitat: Metall (inclou metal·lúrgia, maquinària, material elèctric i material de transport), Alimentari, i el que anomenem Altres (energia, gas, aigua i reciclatge, indústries extractives no energètiques, indústries químiques, indústria tèxtil, cuir i confecció, indústria del paper, arts gràfiques i cautxú, fusta i altres indústries).

1 Fitxa tècnica i metodologia de l'enquesta

L'enquesta que es presenta en aquest document ha estat realitzada per l'empresa GESOP.

Aquesta és la fitxa tècnica de l'enquesta:

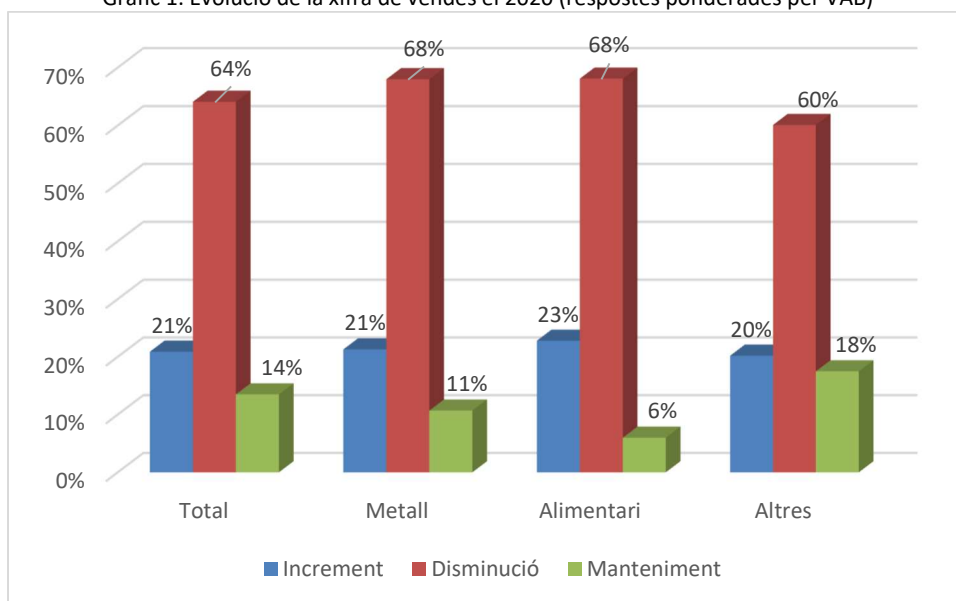
- Tècnica d'investigació: Entrevistes telefòniques assistides per ordinador (CATI).
- Àmbit geogràfic: Catalunya.
- Univers: Empreses industrials amb assalariats, amb un màxim de 250 treballadors.
- Número d'entrevistes: 409.
- Persona entrevistada: El propietari, gerent o director financer de l'empresa.
- Tipus de mostreig: Selecció aleatòria de les empreses a entrevistar a partir d'un directori, tenint en compte quotes no creuades d'activitat (9 segments), de grandària de l'empresa (3 segments) i territori (2 segments).
- Ponderació: Els resultats obtinguts s'han ponderat pel valor afegit brut de les empreses, seguint la distribució real per grandària, sector i territori.
- Errors de la mostra:
 - Per als resultats generals +/- 5,0% per un nivell de confiança del 95,5% i p=q=0,5.
 - Per al sector Metall: ± 7,9%
 - Per al sector Alimentari: ± 13,3%
 - Per al sector Altres indústries: ± 6,9%
- Treball de camp: Del 7 al 15 de gener de 2021

2 Les vendes el 2020

2.1 Evolució

Les vendes de les pimes industrials el 2020 han sofert globalment una caiguda considerable. La reducció de les vendes ha afectat el 64% del sector, amb percentatges força semblants entre les diferents activitats considerades. El saldo global de les variacions (increment-disminució) de les empreses enquestades és negatiu el 43% (Gràfic 1). Només un 21% del sector ha crescut, un percentatge molt semblant tant al metall i a l'alimentari, com també a Altres.

Gràfic 1. Evolució de la xifra de vendes el 2020 (respostes ponderades per VAB)

De fet, segons les dades de la nostra enquesta, tant el metall com l'alimentari han caigut per sobre del conjunt del sector, una mica més d'un 13%, enfront de l'11,4% global:

Metall	-13,3%
Alimentari	-13,4%
Altres	-9,5%

2.2 Destinació geogràfica de les vendes

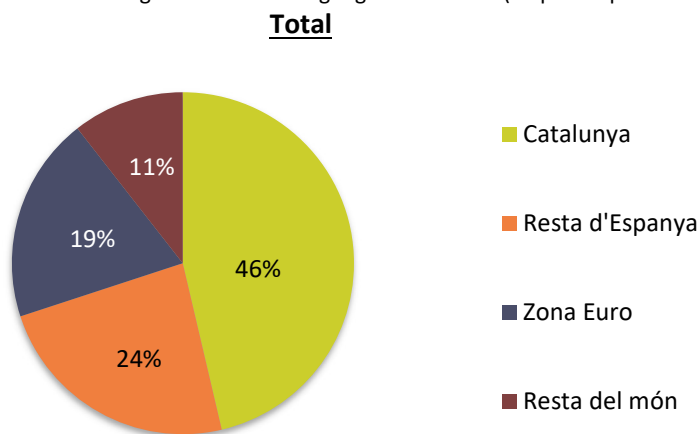
Les pimes industrials catalanes destinen un 46% de les seves vendes al mercat interior català. L'exportació és el segon mercat (30%, essent un 19% a la zona euro). La resta d'Espanya és el tercer mercat, amb un 24% de les vendes totals (Gràfic 2).

El mercat català de les pimes industrials té un pes lleugerament superior al del 2019 (2 punts percentuals més). També ha augmentat una mica el pes del mercat de la resta de l'Estat (ha passat del 22 al 24%). El que ha canviat és que ha disminuït l'exportació en un any dominat per la crisi econòmica general i la reducció del comerç internacional.

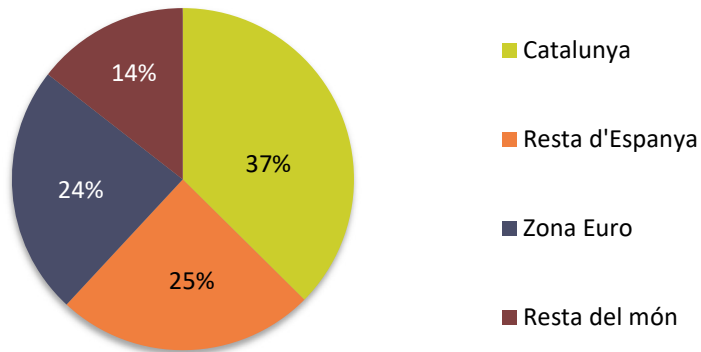
Per sectors, el que està més orientat al mercat català és l'alimentari, amb un 64% de les seves vendes. El pes del mercat de la resta d'Espanya és bastant semblant entre els tres sectors considerats (entre el 22 i el 25% de les vendes); en canvi, el sector més exportador és el metall, amb el 38% de les seves vendes, molt per sobre de l'alimentari (14%) i també a una notable distància del sector Altres (28%).

En relació amb els resultats del 2019, el metall manté una estructura de mercats bastant semblant i l'alimentari guanya mercat a la resta d'Espanya (que es compensa amb una menor presència al mercat català i a l'exportació). Pel que fa al grup Altres, guanya importància el mercat català i, en canvi, en perd l'exportació.

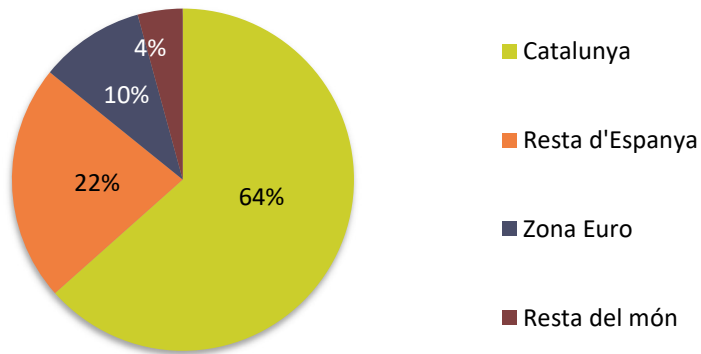
Gràfic 2. Distribució de les vendes segons la destinació geogràfica el 2020 (respostes ponderades per VAB)

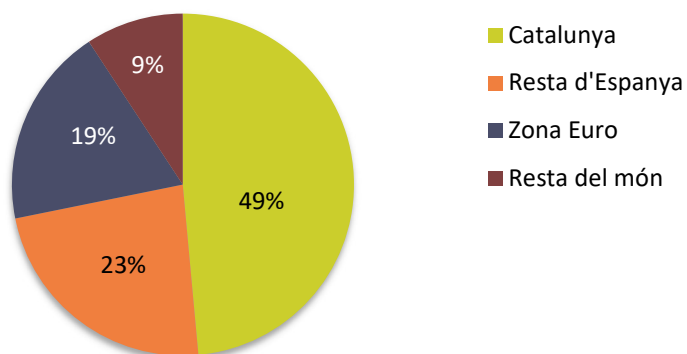
Metall

Alimentari

Altres

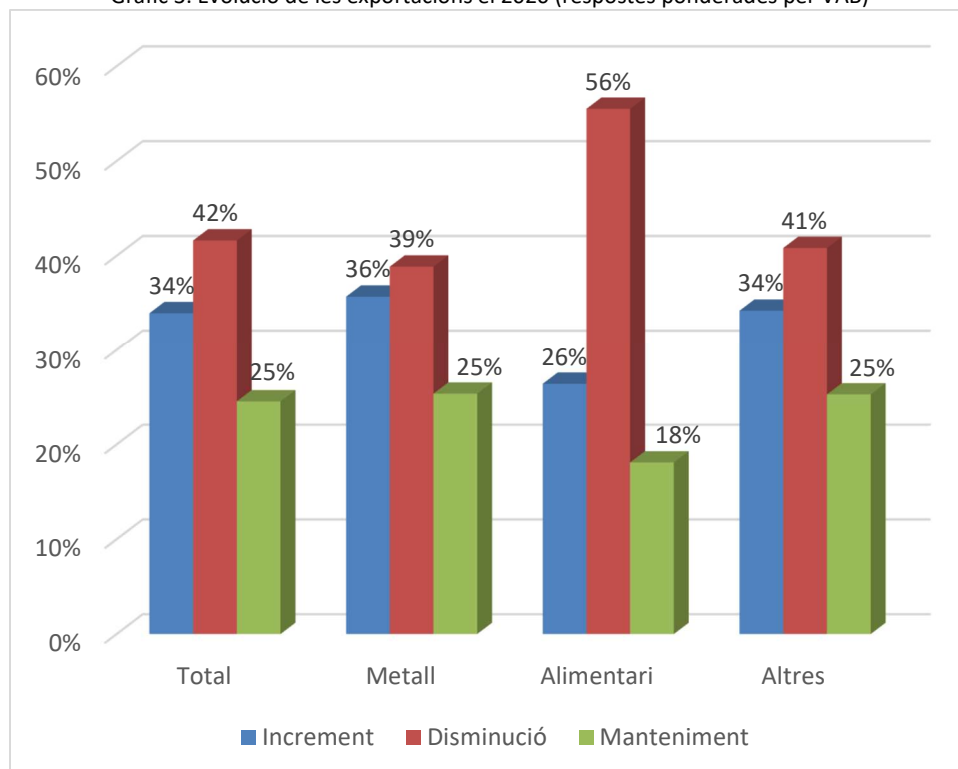
2.3 Evolució de les exportacions

L'exportació de la pime industrial catalana ha enregistrat un mal comportament el 2020. Un 42% del sector ha exportat menys que l'any anterior. Tanmateix, atesa l'afectació de la pandèmia sobre els fluxos de comerç internacional, resulta destacable que un 34% del sector ha augmentat les seves exportacions. El saldo de respostes ponderat per VAB (increment-disminució) és negatiu del 9%, un registre considerablement més baix que l'obtingut l'any anterior quan, dintre d'una certa moderació del ritme, l'economia catalana continuava enregistrant volums rècord d'exportació.

Per activitats considerades, la que més ha augmentat l'exportació ha estat el metall, a poca distància de les altres activitats; el que més ha vist disminuir l'exportació ha estat l'alimentari (gràfic 3).

Una quarta part del sector ha exportat el mateix que al 2019, amb valors força semblants entre les tres activitats.

Gràfic 3. Evolució de les exportacions el 2020 (respostes ponderades per VAB)

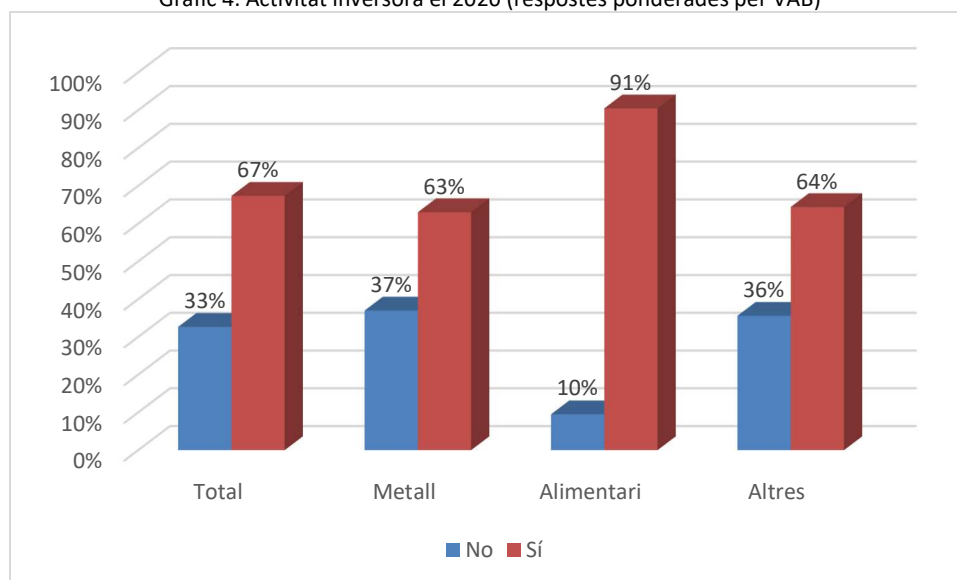
3 La inversió de les pimes industrials el 2020

3.1 Activitat inversora

Malgrat la crisi econòmica lligada al coronavirus, l'activitat inversora a la indústria ha estat força elevada, atès que un 67% del sector afirma que ha fet inversions. És un valor una mica inferior al de 2019 (72%).

A nivell d'activitats que considerem en aquest informe, la que més ha efectuat inversions és l'alimentària, on pràcticament la totalitat ha invertit en major o menor grau. Al metall i al grup Altres, els que han invertit representen un 63-64% del total de l'activitat (Gràfic 4).

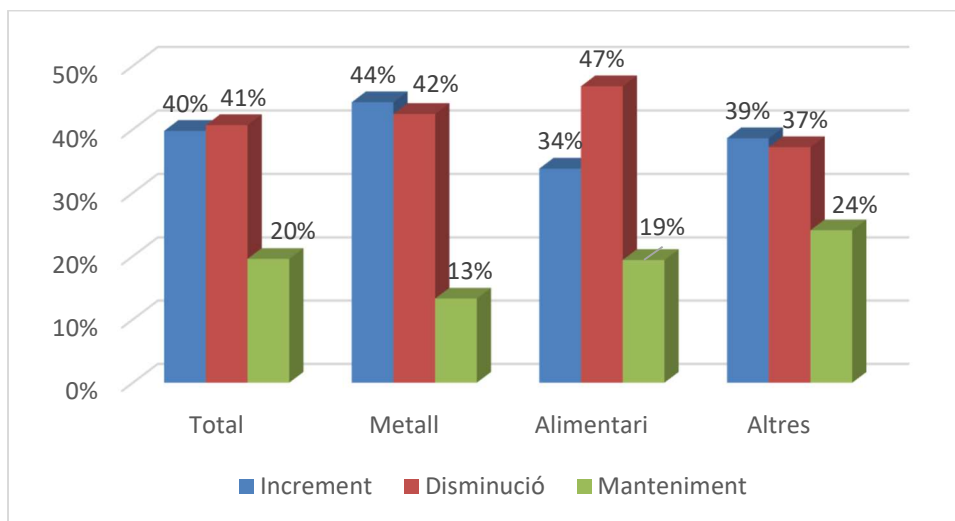
Gràfic 4. Activitat inversora el 2020 (respostes ponderades per VAB)

Comparant la inversió efectuada el 2020 en relació amb l'efectuada el 2019, domina la reducció del volum invertit. En efecte, un 40% del sector industrial ha augmentat la inversió, però un 41% l'ha disminuït. Aquest saldo de l'1% negatiu és molt pitjor que el d'un any abans, quan va ser positiu de 17 punts percentuals.

Per activitats, no hi ha diferències molt substancials respecte al conjunt del sector, destacant si de cas que l'alimentari, que com hem dit el 2020 majoritàriament havia invertit, és alhora el que ho ha fet amb menor intensitat. Només un 34% de l'activitat ha invertit més que el 2019 i un 47% ha invertit menys que l'any anterior (Gràfic 5).

Gràfic 5. Evolució de les inversions el 2020 (respostes ponderades per VAB)

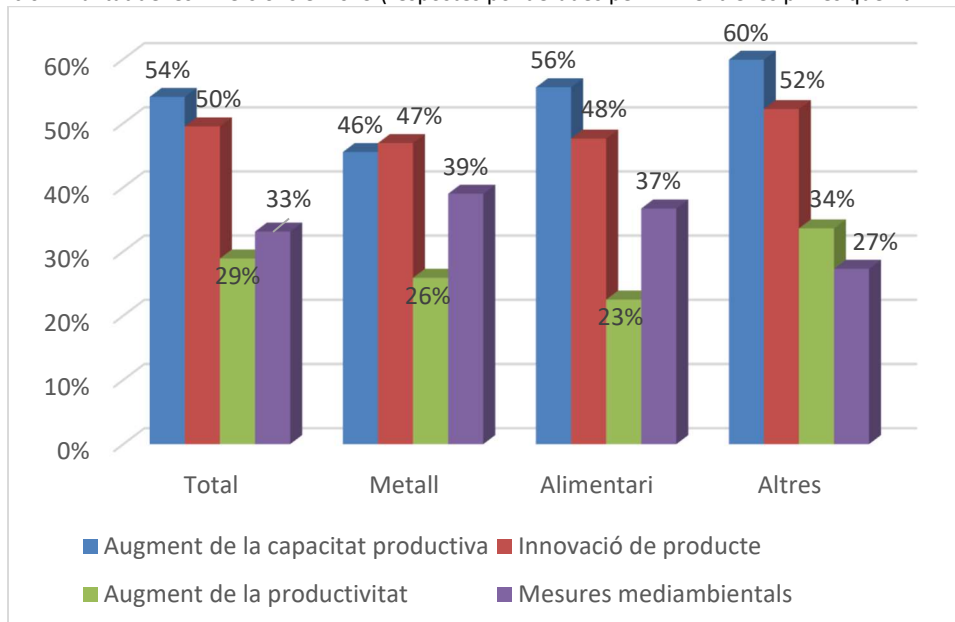

3.2 Finalitat de les inversions

Els principals objectius de les inversions realitzades per les pimes industrials catalanes el 2020 han estat augmentar la capacitat productiva (un 54% del sector que ha fet inversions), l'augment de productivitat (50%), la innovació de producte (33%) i les mesures mediambientals.

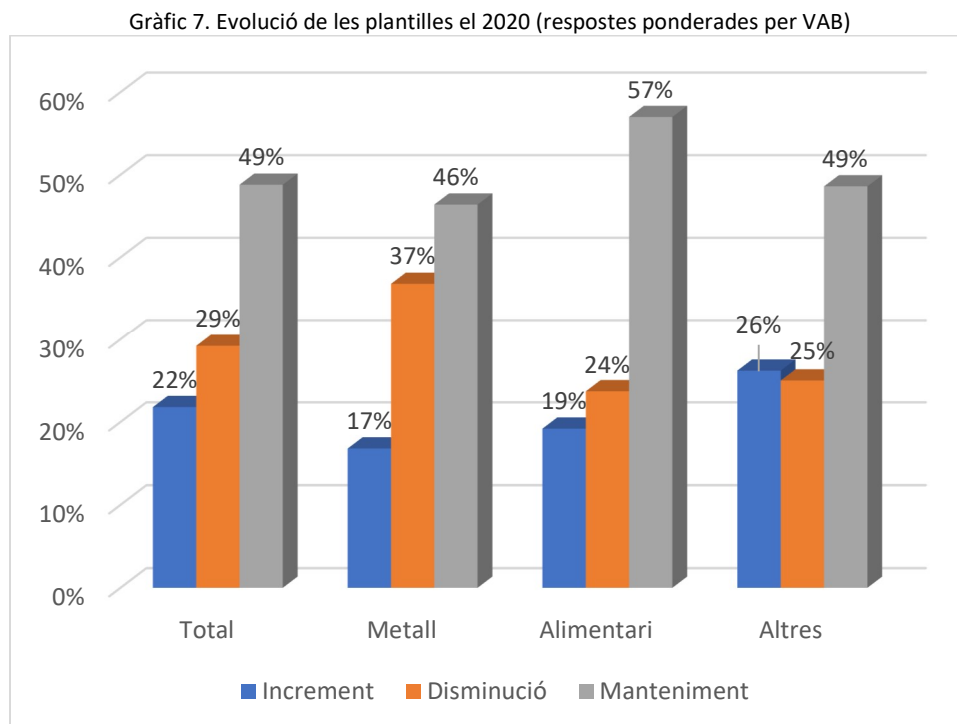
Els valors sectorials posen en relleu finalitats molt semblants, destacant si de cas que al sector Altres l'objectiu d'augmentar la capacitat productiva és més important que a la resta de sectors, i que al metall les diferents finalitats tenen pesos més semblants que no pas a la resta de sectors (Gràfic 6).

Gràfic 6. Finalitat de les inversions el 2019 (respostes ponderades per VAB entre les pimes que han invertit)

4 L'ocupació a les pimes industrials catalanes el 2020

L'ocupació a les pimes industrials ha augmentat durant el 2019 en un 22% del sector, mentre que ha disminuït en el 29%, o sigui que hi ha hagut més destrucció que no pas creació d'ocupació. Tanmateix, la resposta dominant en totes les activitats considerades és el manteniment de plantilles (Gràfic 7).

Segons les estimacions que podem fer a partir de les respostes de les empreses enquestades, en el conjunt de la pime industrial catalana el 2020 l'ocupació ha caigut un 2%, enfront d'un augment del 0,2% l'any anterior.

Per activitats, el pitjor comportament l'ha enregistrat el metall i el grup Altres. En canvi, l'alimentari, d'acord amb les nostres dades hauria augmentat la seva ocupació en una mica més d'un 1%:

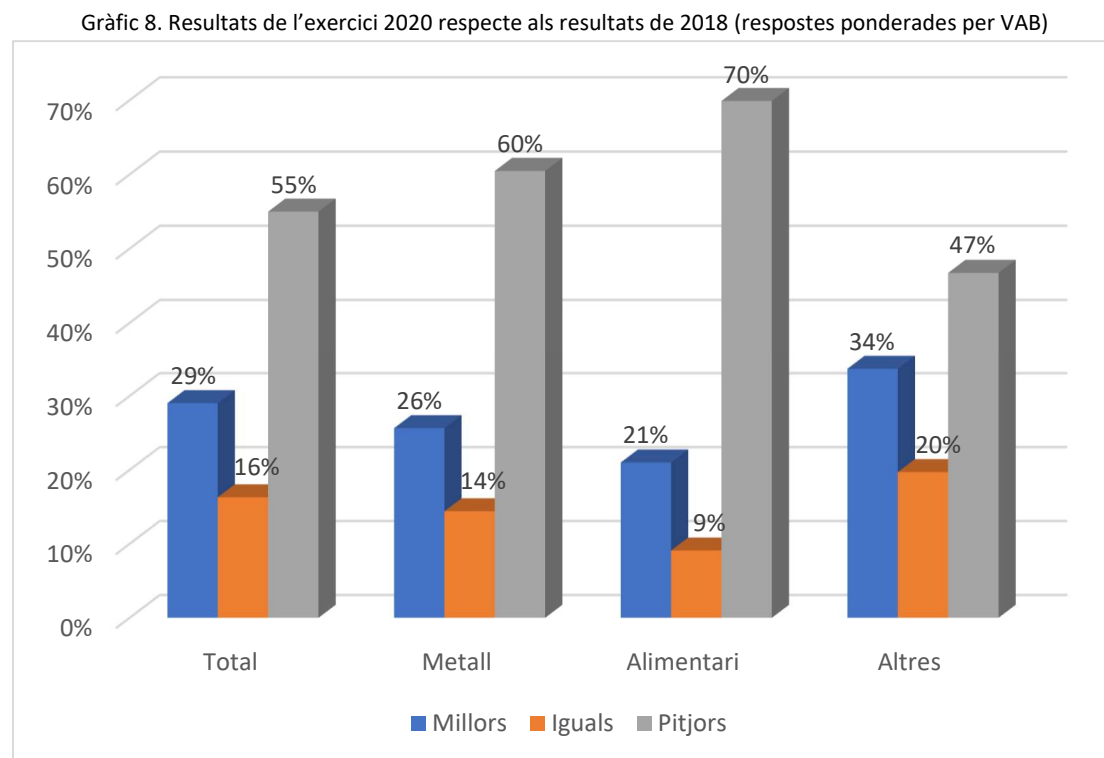
Metall	-3,3%
Alimentari	+1,2%
Altres	-1,9%

5 Els resultats de l'any

La crisi derivada de la pandèmia s'ha traduït en pitjors registres en les variables vistes fins aquí, i això té, lògicament, la seva repercussió en els resultats empresarials.

Els resultats de l'any 2020 per a les pimes industrials han estat globalment negatius respecte al 2019. En efecte, el 55% del sector ha enregistrat pitjors resultats, un 29% els ha tingut millors i un 16%, iguals. L'any anterior la suma de millors resultats i iguals era del 75%, i enguany es limita al 45%.

Per activitats, es pot veure en el detall del Gràfic 8 que cap d'elles s'escapa dels efectes de la crisi sanitària. I al capdavant en relació amb pitjors resultats de l'any hi trobem l'alimentari, seguit del metall. El grup Altres, que engloba una àmplia varietat d'activitats, és el que, en termes relatius, ha tingut un millor comportament.

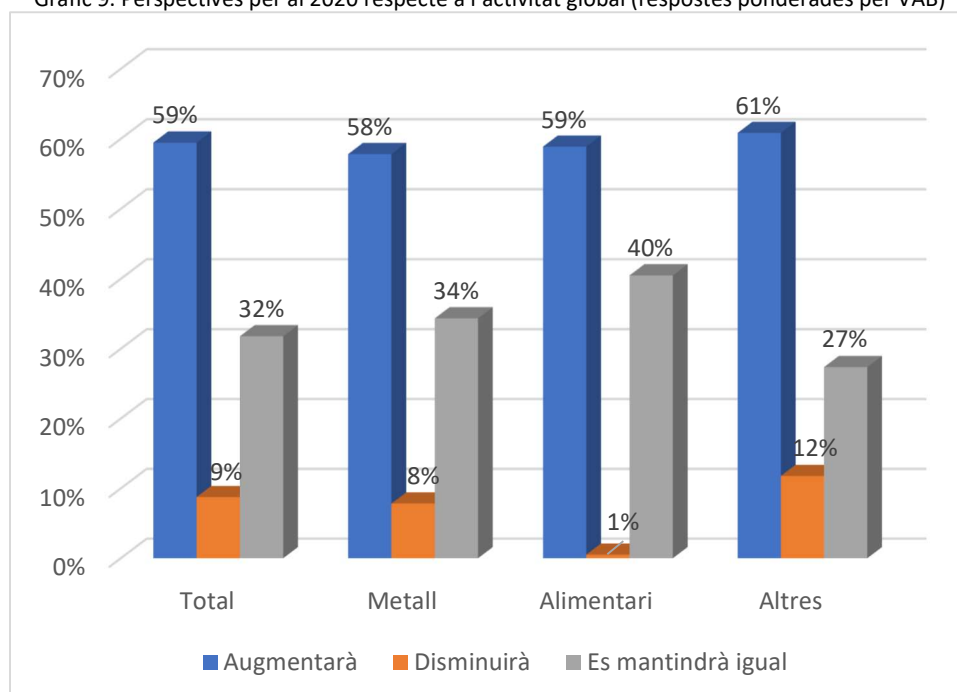
Previsions de les pimes industrials per al 2021

5.1 Previsió de l'activitat global

La nostra enquesta també ha considerat les perspectives de les pimes industrials per a l'any 2021. Les previsions, tal com passava en l'enquesta de l'any passat, segueixen essent força optimistes.

Un 59% del sector industrial espera millorar l'activitat global, sense diferències significatives entre les diferents activitats considerades (Gràfic 9). L'alimentari és el que té, majoritàriament, una previsió de manteniment de l'activitat i el que menys preveu que caigui.

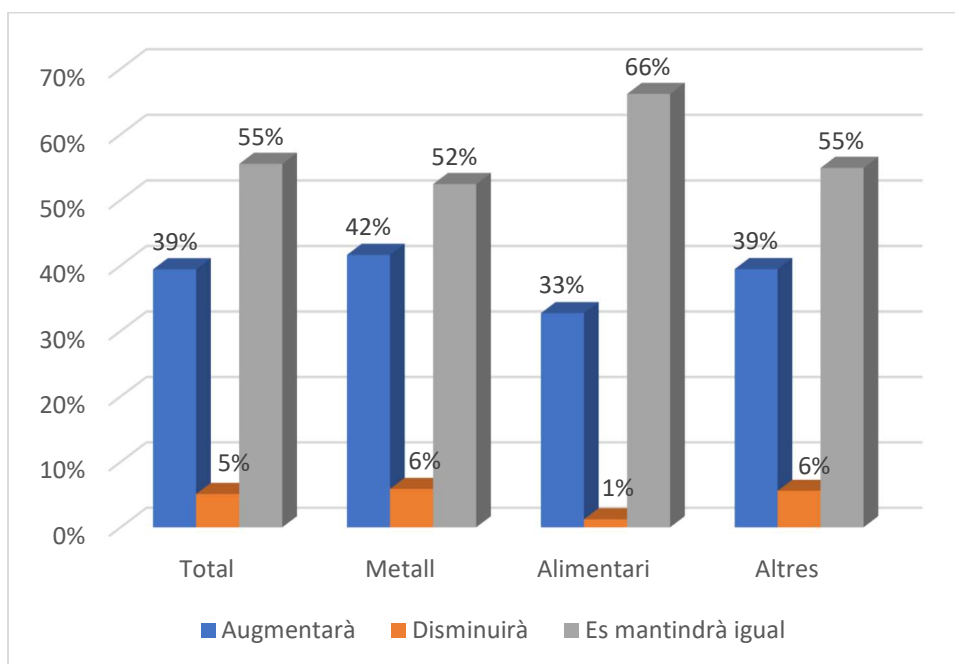
Gràfic 9. Perspectives per al 2020 respecte a l'activitat global (respostes ponderades per VAB)

5.2 Previsió d'exportacions

Un 39% de respostes ponderades relatives a la previsió d'exportacions es decanten per unes exportacions superiors a les del 2019. Només un 5% preveuen disminuir l'exportació, amb la qual cosa el saldo positiu és del 34%, una mica inferior al de l'any anterior (39%). Per sectors, el que més preveu augmentar l'exportació és el del metall, i el que més àmpliament pensa mantenir-la igual és l'alimentari (Gràfic 10).

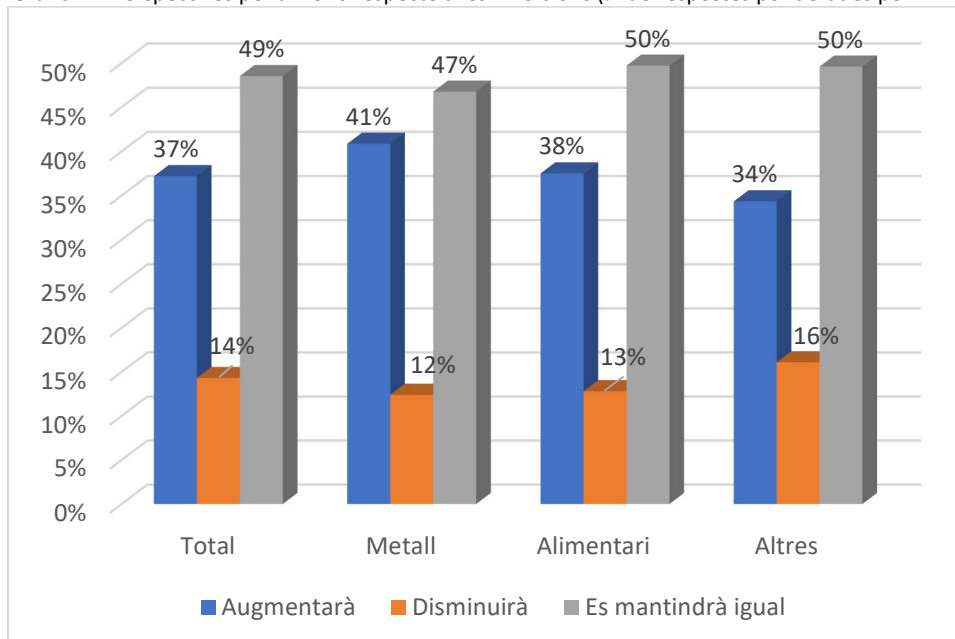
Gràfic 10. Perspectives per al 2020 respecte a les exportacions (respostes ponderades per VAB)

5.3 Previsió d'inversions

La previsió pel que fa a les inversions també és positiva, amb un saldo del 23% favorable a l'augment. No es donen diferències significatives entre les activitats contemplades, tal com es pot observar al Gràfic 11.

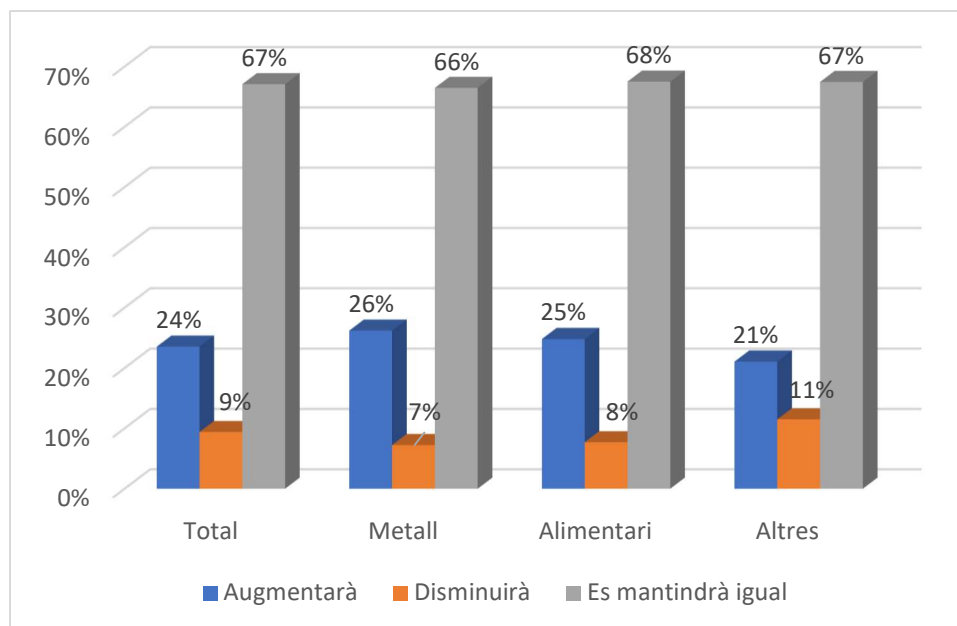
Gràfic 11. Perspectives per al 2020 respecte a les inversions (% de respostes ponderades per VAB)

5.4 Previsió de plantilles

Finalment, pel que fa a la previsió de variacions en les plantilles a la pime industrial, dues tercers parts del sector no preveu canvis en el nombre de persones ocupades, amb comportaments molt semblants entre les tres activitats considerades (Gràfic 12).

Gràfic 12. Perspectives per al 2020 respecte a les plantilles (% de respostes ponderades per VAB)

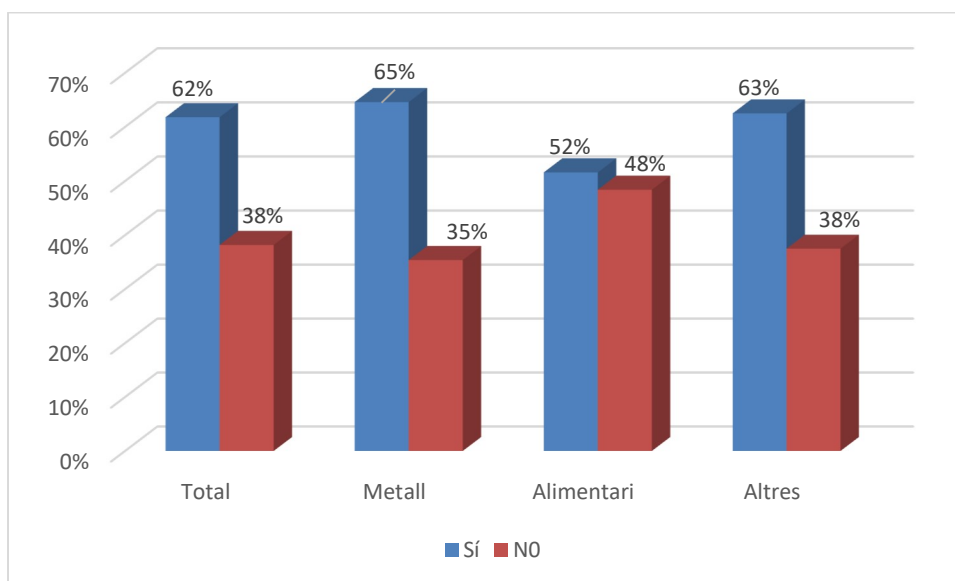
6 Sobre els fons europeus

En l'enquesta d'enguany hi hem incorporat tres preguntes relatives als fons europeus de recuperació postpandèmia, que com se sap es destinaran prioritàriament a abordar projectes de transformació digital i transició ecològica.

En primer lloc hem preguntat a les empreses industrials enquestades si coneixien l'existència dels fons esmentats. El resultat ha estat que 6 de cada 10 empreses afirmen que en coneixen l'existència, i 4 que no.

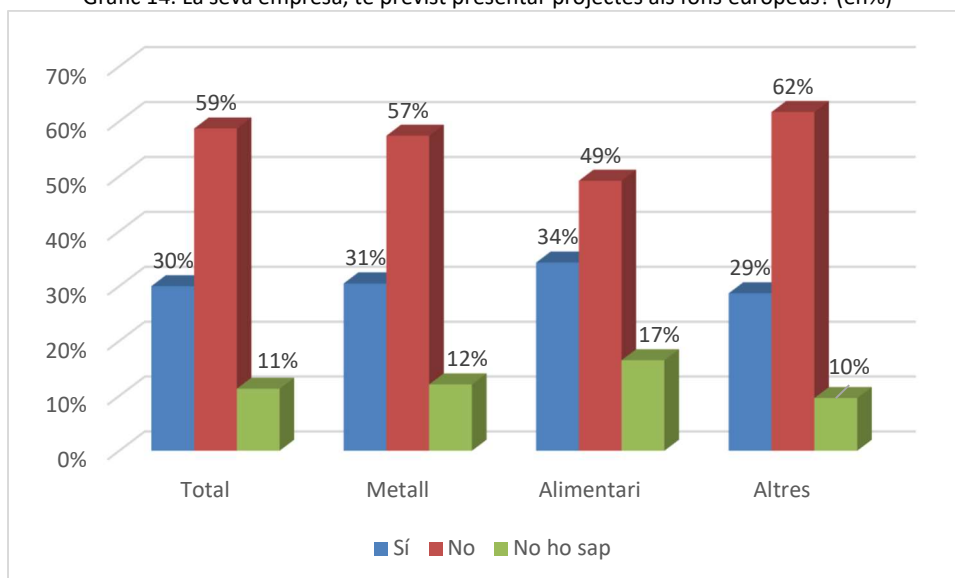
Per activitats, l'alimentària és la que mostra un nivell més baix de coneixement dels fons; això no obstant, més de la meitat del sector n'està al corrent (Gràfic 13).

Gràfic 13. Coneix l'existència de fons europeus de reconstrucció? (en %)

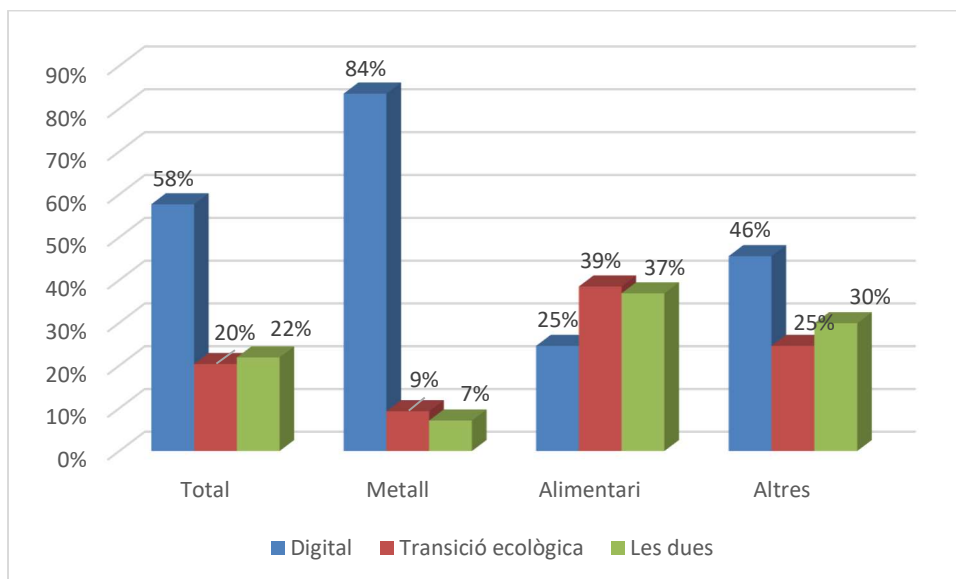
També s'ha preguntat a les empreses si presentarien algun projecte als fons esmentats. Els resultats obtinguts indiquen que un 30% ho farà. D'acord amb les respostes de les empreses enquestades, per activitats no hi ha gaires diferències.

Gràfic 14. La seva empresa, té previst presentar projectes als fons europeus? (en%)

Les empreses que tenen previst presentar projectes ho faran majoritàriament en l'àmbit digital (58%), un 20% a la transició ecològica i la resta, a tots dos àmbits tecnològics. Per activitats, el metall es decanta clarament per projectes digitals, mentre que a l'alimentari la primera destinació de projectes és la transició ecològica (Gràfic 15).

Gràfic 15. En quins àmbits té previst presentar projectes als fons europeus? (% de respostes ponderades per VAB)

7 Cap on orienten els esforços les empreses?

En l'enquesta també s'ha plantejat cap on orienten les empreses els seus esforços en uns temps tan convulsos com els actuals. S'ha fet amb dues grans opcions: reduir costos o fer projectes per a créixer. El resultat és que una i altra prioritat tenen pesos semblants (37-38%), mentre que un 25% de les respostes preveuen totes dues opcions alhora. Per activitats, l'alimentari és la que es decanta més que la resta per fer projectes per a créixer.

Gràfic 16. Cap on orienta la seva empresa els esforços en la situació actual (% de respostes ponderades per VAB)

